

1 Groenten en fruit

Met een tevreden glimlach kijkt Loes rond. Ze werkt op de afdeling groenten en fruit van de supermarkt. Ze heeft net alle verse groenten en fruit aangevuld. Het frisse groen van de andijvie ziet er gezond uit. De stronken zijn nog nat, alsof ze zo van het land komen. De bakken met groenten staan in het midden van de afdeling. De klanten kunnen er zo goed omheen lopen.

Naast de andijvie liggen de broccoli en de bloemkool. En in de bak erboven steekt de prei de lucht in. Het is net een schilderij.

Jammer dat er nu geen Hollandse boontjes meer zijn. De boontjes die er nu liggen, komen uit Egypte en dat zie je. Ze zien er niet zo fris, groen en stevig uit als Hollandse boontjes.

Maar ja, de mensen willen het hele jaar door boontjes kunnen eten. Dus komen ze uit Egypte. Naast de boontjes liggen nog witlof, peultjes, wortelen en spruitjes.

En aan de andere kant liggen tomaten en paprika's. Wat zijn er toch veel verschillende soorten tomaten. Trostomaten, gewone Hollandse tomaten, cherrytomaten en zelfs snoeptomaten. Ja, de tuinders doen er alles aan om mensen maar groenten en fruit te laten eten.

Iedereen zou eigenlijk twee stukken fruit per dag moeten eten. Een appel en een mandarijn. Of een kiwi en een banaan. Daarnaast moet je ook nog zo'n vier opscheplepels groenten per dag eten. Maar veel mensen eten veel minder groenten en fruit. Loes eet dat zelf ook niet iedere dag. Alleen in de zomer, dan doet ze dat wel. Dan eet ze iedere dag aardbeien. Die vindt ze heerlijk.

Langs de ene wand staan bakken met aardappels, appels, sinaasappels en mandarijnen.

En aan de andere wand is een koeling. Daarin liggen alle verpakte groenten. De groenten zijn al gesneden en gemengd met elkaar. Dat is lekker makkelijk als je bijvoorbeeld nasi wilt maken. Dan koop je een zak gesneden groenten, en je hebt alle groenten bij elkaar. Zelf koopt ze meestal alle groenten apart. Ze koopt uien, prei, kool en wortelen en snijdt wat ze nodig heeft. Dat is veel goedkoper.

Maar ze kan zich voorstellen dat het anders is als je pas laat thuiskomt. Dan heb je geen zin om nog heel lang te moeten koken. Zij begint 's morgens al vroeg, om zeven uur. Maar daardoor is ze wel om vier uur al vrij.

Verderop ziet ze Anke en Lieke lopen. Snel kijkt Loes op haar horloge. Ja, het is al halftien. Koffiepauze.

O help, ze staat hier maar te dromen in plaats van te werken.

Voor elf uur moet ze de bestellingen voor morgen doorgeven. Daar moet ze nu snel mee beginnen. Eerst moet de bestelling voor de verpakte groenten. Dat lukt nog wel voordat ze koffie gaat drinken om kwart voor tien. Na de koffie geeft ze dan de bestelling voor de andere groenten en het fruit door.

Loes doet dit werk al een paar jaar, dus ze weet wat ze nodig heeft. Maar de bestelling van verpakte groenten blijft lastig. Als het regent en het is koud, kopen mensen andere groenten dan als de zon schijnt. Het is al oktober maar het weer blijft mooi. Dan moet ze toch meer sla hebben. Als het echt herfst wordt, dan koopt bijna niemand meer sla. Dan willen de mensen stooferen en boerenkool of hutspot.

Na de middagpauze pakt Loes een emmertje met sop. Op maandag zeemt ze altijd alle ruiten van de koeling. Terwijl ze aan het werk is, hoort ze twee klanten praten.

Loes kijkt om en ziet twee vrouwen staan. Een jonge vrouw met hoogblond haar en knalrode lippenstift, en een oudere vrouw met een bril op. Ze staan met hun karren naast elkaar te praten. Ze praten zo hard dat Loes goed kan horen wat ze zeggen.

‘Ja, joh’, zegt de oudere vrouw. Ze is duidelijk iemand die alles weet van iedereen. Echt een roddeltype.

‘Weet je dat niet? Zijn vrouw is er vandoor met een ander. Zo van de ene dag op de andere. Met de buurman nog wel.’

De blonde reageert geschokt. ‘Nee, echt waar? Niet te geloven’, zegt ze met een overdreven uithaal.

‘Het is toch wat.’

‘Ja’, gaat de oudere vrouw door. ‘Maar het is zijn eigen schuld, hoor. Ze gingen heel goed om met de burens. Zijn vrouw en de buurman gingen een keertje hardlopen. En dat gingen ze steeds vaker doen. Op het laatst gingen ze elke dag. Dan kun je toch weten dat het een keer fout gaat’, zegt ze.

‘Hoe dom kun je zijn als man?’

De blonde vrouw knikt. ‘Ja, het is wel te verwachten dat het dan een keer misgaat. En waar wonen ze nu?’, vraagt ze. Ze geniet duidelijk van dit schokkende verhaal. ‘Ze kunnen toch niet naast elkaar blijven wonen, lijkt me. En ze hadden toch allebei ook kinderen?’

‘Ja’, knikt de oudere vrouw.

‘Het is natuurlijk een hele toestand geweest.

Ze is gewoon weggegaan. En ze heeft de kinderen achtergelaten. Welke moeder doet nu zo iets? Je laat toch je kinderen niet zomaar achter?’

Daar heeft de blonde vrouw ook geen antwoord op.

‘Ja’, geeft ze toe. ‘Dat is wel heel erg. Nee, niet te begrijpen.’

Even zijn ze stil. De oudere vrouw kijkt tevreden. Zij heeft haar verhaal verteld, ze kan weer verder. ‘Nou meid’, zegt ze tegen de blonde vrouw. ‘Ik ga weer verder. Ik heb nog meer te doen vandaag. Ik zie je wel weer.’

De blonde knikt. ‘Ja, tot ziens maar weer.’

Loes haat dit soort gesprekken. Zulke mensen genieten van het leed van een ander. Ze is zelf twee jaar geleden gescheiden. Haar man had ook ineens een ander. Ze had het helemaal niet verwacht, maar toch was het zo. In die tijd voelde ze ook dat mensen over haar praatten. Als ze dan aan kwam lopen, kon je zo zien dat ze het over haar hadden. Een vreselijke tijd was dat. Nu heeft ze haar leven weer aardig op orde. Maar de pijn is nog steeds niet helemaal weg.

Loes kijkt de blonde vrouw na die langs de koeling loopt. Die vraagt zich duidelijk af wat ze zal eten vandaag. De vrouw pakt een zak gesneden andijvie, maar legt hem weer terug. Ze bekijkt de prijs van de boontjes, en loopt toch door naar de andere kant. Daar pakt ze een rode paprika en een paar tomaten. Ze loopt het pad met de koffie in, maar ze komt even later weer terug.

De tomaten en de paprika legt ze terug. Dan pakt ze een zak met gesneden groenten voor pasta.

Ze gaat zeker macaroni of spaghetti eten vanavond, denkt Loes. En ze heeft geen zin alle groenten zelf te snijden. Nou ja, dat is haar zaak niet. Zij moet zorgen dat alles hier netjes is en alle bakken gevuld zijn. Maar ze vindt het wel leuk om naar mensen te kijken. Soms kijkt ze stiekem in een karretje om te zien wat erin ligt. Dan bedenkt ze wat die mensen zullen gaan eten.

Dat is ook altijd leuk als er mensen met kinderen komen. Een moeder vraagt dan aan haar kind. ‘Wat zullen we eten vanavond? Spruitjes of witlof?’ Natuurlijk wil zo’n kind dat allebei niet. Welk kind vindt nu spruitjes en witlof lekker? Zij vond dat als kind ook niet lekker. Zo bitter. Maar haar moeder vroeg nooit of ze het wilde eten. Wat er op tafel kwam, dat at je gewoon. Of je het lekker vond of niet.

De meeste groenten lustte ze wel, maar bietjes vond ze echt heel vies. Vroeger noemde je het niet eens bietjes. Dat was voor deftige mensen. Haar vader zei ‘kroten’ tegen bietjes. ‘Lekker, gekookte kroten’, zei hij altijd. Maar zij rilde ervan, zo vies vond ze het. Maar ze moest wel gewoon bietjes eten.

Er was echt geen kans dat ze iets anders kreeg.

Ze kan zich nog een keer herinneren dat ze bietjes aten. 'Ik wil geen bietjes', had ze gezegd. Maar haar vader was zo boos geworden, dat ze ze toch maar had opgegeten.

Nu ze aan die verschillende namen voor bieten denkt, herinnert ze zich nog iets anders. Ze was eens bij een vriendinnetje. In haar ogen waren dat heel rijke en deftige mensen. De moeder van haar vriendin had gevraagd of ze Brussels lof lekker vond. Ze had geen idee wat dat was maar dat durfde ze niet te zeggen. Toen ze aan tafel gingen, zag ze dat ze witlof aten. Waarom zegt die vrouw Brussels lof had ze gedacht. Ze kan toch ook gewoon witlof zeggen?

Of peen en wortel, dat is ook hetzelfde. Vroeger zeiden zij thuis altijd dat ze peentjes aten, maar tegenwoordig zegt iedereen worteltjes. Nou ja, wat maakt het uit. Nu weet ze wat er bedoeld wordt. Tja, soms hebben groenten gewoon echt rare namen, zoals kousenband en lamsoren. Bij kousenband denk je aan sokken en niet aan een soort boontjes. En bij lamsoren denk je aan lammetjes en niet aan blaadjes sla.

Ze verkopen niet alleen Hollandse groenten. Ze hebben ook veel groenten uit het buitenland, zoals courgettes, aubergines en venkel.

Aan die groenten is ze nu wel gewend en ze eet ze zelf ook. Maar vorige week kwam de leverancier met romanesco aan. Zoiets had ze nog nooit gezien. Het was een soort kool, net als bloemkool, maar dan niet rond maar puntig. In een fel groengele kleur. Dat was weer nieuw. Een kruising tussen bloemkool en broccoli.

Loes is bezig de bakken te vullen. Vanuit het magazijn hoort ze haar naam roepen. Ze wil zich omdraaien maar ze vergeet dat de kar vlak achter haar staat. Ze stoot haar knie tegen een hoek en valt half over de bak met spruitjes. De bak kantelt en de spruitjes rollen over de rond. Loes wrijft over haar knie. Hè, verdorie, denkt ze. Dit is echt balen. Twintig kilo spruitjes over de grond.

Die vindt ze de hele week nog overal onder. 'Loes', klinkt het nog een keer uit het magazijn. Loes laat de spruitjes liggen en gaat eerst maar kijken wie haar roept.

Het is Hans, haar baas. Naast hem staat iemand die ze niet kent, maar hij ziet eruit als een boer. Hij draagt een donkerblauwe trui met een V-hals. Daaronder een wit T-shirt en een versleten spijkerbroek. Hoe oud hij is, is moeilijk te schatten. 'Dit is Gerben', zegt Hans. 'Hij komt voortaan de aardappels en de appels brengen. En ook de verse groenten van het land.'